

2016

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

NACIONALINIS
EGZAMINŲ
CENTRAS

Vardas, Pavardė

Klasė _____

Mokinio kodas

----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

STANDARTIZUOTAS TESTAS

SKAITYMAS

4 KLASĖ

Atidžiai perskaityk tekstą ir atlik užduotis.

Pasigrožėk saldžiaisiais kūriniais.

Šokoladas atrodo taip gražiai, kad būtų gaila jį valgyti. Juk nenorėtum sunaikinti istorinių įžymybių kopijų, kurias sukūrė šokolado meistrai. Štai ką tie modeliai gali papasakoti apie vaizduojamus objektus.

Tikras

Šokoladinis

Koliziejus

Šiam amfiteatrui jau beveik 2000 metų. Tai buvęs senovės romėnų pramogų centras, pastatydintas imperatorių Vespasiano ir Tito. Jame buvo 80 įėjimų, tilpdavo 50 000 žiūrovų. Sausakimšame Koliziejuje žmonės stebėdavo gladiatorių kovas, mūšių inscenizacijas ir laukinių gyvūnų, pavyzdžiui, hipopotamų, lokių, žirafų, paradus. Šiandien čia plūsta turistai: kasmet jų apsilanko apie 5 mln. Tačiau gladiatoriai, kuriuos pamato turistai, tėra juos vaidinantys aktoriai.

Objektas	Kokios statybinės medžiagos naudotos?	Per kiek laiko sukurtas?	Kokio aukščio?
Tikrasis statinys	Plytos ir akmenys, sujungti 300 t sveriančiais geležiniais gnybtais.	Maždaug per 10 metų.	48 m
Saldumynas	Beveik 70 kg baltojo šokolado.	Per 120 valandų.	0,5 m

Tikra

Vasilijaus Palaimintojo cerkvė

Ivanas Rūstusis, valdęs Rusiją 1533–1584 m., įsakė Maskvoje pastatyti Vasilijaus Palaimintojo cerkvę prieš žemių užėmimui atminti. Statinys primena laužą su dangų laižančiomis liepsnomis. Pasakojama, kad cerkvė iš tiesų vos nesudegė. 1812 m. į Rusiją įsiveržęs Prancūzijos imperatorius Napoleonas Bonapartas cerkvėje laikė savo kariuomenės arklius. Pasak vienos legendos, jo kariuomenė bandė susprogdinti cerkvę. Tačiau netikėtai kilo audra, ir prapliupusi liūtis užgesino padegamąją virvelę. Taip šie maldos namai liko nesugriauti.

Šokoladinė

Objektas	Kokios statybinės medžiagos naudotos?	Per kiek laiko sukurtas?	Kokio aukščio?
Tikrasis statinys	Baltieji akmenys, plytos.	Maždaug per 6 metus.	47,5 m
Saldumynas	Apie 450 kg baltojo ir pieninio šokolado.	Maždaug per 4 mėnesius.	Apie 2,4 m

Pagal J. Rizzo, „Iš tikrųjų tai šokoladas!“, Kids, Kaunas, 2014, vasaris, Nr. 41, p. 14–15.

Klausimai ir užduotys

1 Kas **nevyko** senovės Koliziejuje?

- (A) Gladiatorių kovos.
- (B) Mūšių vaidinimai.
- (C) Gyvūnų parada.
- (D) Pažintinės ekskursijos.

2 Paaiškink, ką reiškia žodis *sausakimšas*.

3 Kodėl šiais laikais Koliziejuje gladiatorių kovos yra vaidinamos?

4 Ką primena Vasilijaus Palaimintojo cerkvės statinys?

- (A) Liūtį
- (B) Audrą
- (C) Laužą
- (D) Dangu

5 Ar Vasilijaus Palaimintojo cerkvė sudegė?

☐ Taip

☐ Ne

Remdamasis tekstu argumentuok savo pasirinkimą.

6 Kodėl 1812 m. Prancūzijos imperatorius Napoleonas Bonapartas buvo atvykęs į Maskvą?

- (A) Sustojo pailsėti kelionėje.
- (B) Vyko Rusijos ir Prancūzijos karas.
- (C) Norėjo pasigrožėti cerkve.
- (D) Jį pakvietė Rusijos caras Ivanas Rūstusis.

7 Parašyk **du** Koliziejaus ir Vasilijaus Palaimintojo cerkvės **tikrų** objektų panašumus.

1. _____
2. _____

8 Nuvesk rodykles nuo tinkamų duomenų iki statinių paveikslėlių.

Šokoladinė

Šokoladinis

Pastatytas maždaug per 4 mėnesius.

Pagamintas iš beveik 70 kg šokolado.

Pastatytas maždaug per 6 metus.

Jam pagaminti sunaudota apie 450 kg šokolado.

Pastato aukštis – 47,5 m.

- 9 Įsivaizduok, kad dabar esi prie šių dviejų **šokoladinių** statinių. Kurio viršaus **negalėtum** pasiekti?

☐

Vasilijaus Palaimintojo cerkvės

☐

Koliziejaus

Remdamasis tekstu paaiškink savo pasirinkimą.

- 10 Remdamasis tekstu parašyk, kodėl buvo pastatyti šie istoriniai objektai.

Koliziejus

Vasilijaus Palaimintojo cerkvė

- 11 Kuri savybė **nebūtina** šokolado meistrams, gaminantiems žymių istorinių pastatų kopijas?

- Ⓐ Pastatų istorijos žinojimas.
- Ⓑ Šokolado savybių išmanymas.
- Ⓒ Kruopštumas ir atidumas.
- Ⓓ Gaminimo technologijų išmanymas.

Atidžiai perskaityk tekstą ir atlik užduotis.

Į kambarį įėjo Čarlio tėtis. Jis susijaudinęs mojavo vakariniu laikraščiu.

– Ar girdėjote naujieną? – sušuko jis, iškėlęs laikraštį taip, kad visi pamatytų antraštę. Ten buvo parašyta:

PAGALIAU KELIEMS LAIMINGIESIEMS BUS ATIDARYTAS VONKOS FABRIKAS

Aš, Vilis Vonka, nutariau pasikviesti penkis vaikus – įsidėmėkit – tik penkis, kad jie visi kartu aplankytų mano fabriką. Šie laimingieji galės susipažinti su įvairiomis mano fabriko paslaptimis. Vėliau, ekskursijos pabaigoje, jiems bus įteiktos specialios dovanos – kiekvienas jų gaus tiek šokolado ir saldainių, kad užteks iki gyvenimo pabaigos! Taigi ieškokite AUKSINIŲ BILIETĖLIŲ! Penki AUKSINIAI BILIETĖLIAI -

atspausdinti ant paaukuoto popieriaus ir paslėpti po penkių šokoladukų vyniojamuoju popieriumi. Tie penki šokoladukai gali būti bet kur – bet kurioje parduotuvėje, bet kurioje gatvėje, bet kuriame mieste, bet kurioje pasaulio šalyje – kur tik pardavinėjami Vonkos saldumynai. Penki laimingieji, atradę AUKSINIUS BILIETĖLIUS, taps vieninteliais Vonkos fabriko lankytojais! Sėkmės jums visiems, ir gero laimikio!

Vilis Vonka

Kiekvieną dieną, kėblindamas per pusnis į mokyklą, Čarlis praeidavo pro didžiulį Vilio Vonkos šokolado fabriką. Ir kiekvieną dieną praeidamas pro šalį, jis iškeldavo savo smailią nosį aukštyn ir įtraukdavo į save tą nuostabų saldų tirpstančio šokolado kvapą.

Vieną popietę, grįžtant namo jo akys staiga užkliuvo už kažko sidabrinio, gulinčio sniego properšoje. Čarlis nužengė nuo šaligatvio krašto ir pasilenkė, kad geriau išžiūrėtų. Dalis sidabrinio daikto buvo po sniegu, tačiau jis iškart atpažino, kas tai. Tai buvo PENKIASDEŠIMTIES PENSŲ MONETA!

Jis skubotai apsidairė.

Gal kas nors ką tik ją pametė?

Keli žmonės šaligatviu nuskubėjo pro šalį, giliai paslėpę smakrus apsiaustų apykaklėse, batais girgždindami sniegą. Niekas neieškojo jokių pinigų, niekas nekreipė dėmesio į berniuką, besikapstantį sniege.

Vadinasi, ta moneta – jo? Ar jis gali ją pasiimti?

Labai atsargiai Čarlis ištraukė monetą iš po sniego. Jis stipriai suspaudė ją savo drebančiais pirštais, negalėdamas atitraukti akių. Tą akimirką pinigai jam reiškė vieną vienintelį dalyką pasaulyje – VALGĮ. Jis jau žinojo, ką padarys... Nusipirks šokoladuką ir iškart visą suvalgys, iki paskutinio trupinėlio,... o likusius pinigus tuoj pat nuneš namo ir atiduos mamai.

Čarlis įėjo į parduotuvę ir padėjo ant prekystalio šlapią monetą.

– Vieną VONKOS ŠOKOLADUKĄ GARDUKĄ, – tarė jis.

Pardavėjas padavė šokoladuką Čarliui. Čarlis pačiupo šokoladuką ir nuplėšė popierėlį... ir staiga... po tuo popierėliu... jis pamatė nuostabų aukso spindėjimą.

Čarlio širdis nustojo plakusi.

– Tai AUKSINIS BILJETĖLIS! – sušuko pardavėjas ir net pašoko aukštyr iš netikėtumo.

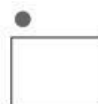
Čarlis negalėjo pajudėti. Jis netgi neištraukė AUKSINIO BILJETĖLIO iš po popieriaus. Jis stovėjo tyliai, laikydamas jį abiem rankom. Jam svaigo galva. Jį apėmė toks keistas jausmas, tarsi jis plūduriuotų arba skrajotų ore kaip koks balionas.

Pagal R. Dahl, „Čarlis šokolado rojuje.“, Homo faber, 1998.

Klausimai ir užduotys

1 Kur buvo skelbimas apie auksinius bilietėlius?

- (A) Prie šokolado fabriko vartų.
- (B) Vakariniam laikraštyje.
- (C) Prie įėjimo į mokyklą.
- (D) Parduotuvės skelbimų lentoje.

2 Kas buvo Vilis Vonka?

- (A) Parduotuvės pardavėjas.
- (B) Berniuko Čarlio tėtis.
- (C) Šokolado fabriko savininkas.
- (D) Laikraščio redaktorius.

3 Ar sunku laimėti auksinį bilietėlį?

☐ Taip ☐ Ne

Remdamasis tekstu paaiškink savo pasirinkimą.

4 Kada baigsis auksinių bilietėlių loterija?

5 Kuriose parduotuvėse buvo galima nusipirkti šokoladuką su auksiniu bilietu?

6 Rask tekste ir nurašyk žodžių junginį, įrodantį, kad žiema buvo **labai šalta**.

7 Čarlis ne iš karto pasiėmė rastą monetą. Kuri jo savybė atsiskleidė šioje situacijoje?

- (A) Smalsumas
- (B) Sąžiningumas
- (C) Tvarkingumas
- (D) Darbštumas

8 Ar galima sakyti, kad geidžiamiausias Čarlio maistas yra šokoladas?

☐ Taip

☐ Ne

Remdamasis tekstu paaiškink savo pasirinkimą.

9 Remdamasis tekstu parašyk įrodymą, kad Čarlio šeima gyveno vargingai.

10 Remdamasis tekstu paaiškink, ką autorius norėjo pasakyti sakiniu *Čarljo širdis nustojo plakusi*.

11 Remdamasis tekstu parašyk įrodymą, kad Čarlis buvo rūpestingas.

12 Koks tekstas apie Čarlį?

☐ Grožinis

☐ Negrožinis

Varnele (✓) pažymėk **visus** požymius, kurie būdingi šiam tekstui.

☐ Pateikti tikri faktai.

☐ Aiški vieta, laikas, veikėjai.

☐ Yra datų.

☐ Yra vaizdingų posakių.

☐ Yra dialogas.

☐ Istorinis dokumentas.

13 Kodėl kai kurių žodžių arba žodžių junginių visos raidės tekste rašomos didžiosiomis raidėmis?

14 Kuris pavadinimas **geriausiai** tiktų teksto pagrindinei minčiai nusakyti?

- Ⓐ Auksiniai bilietėliai
- Ⓑ Gardus šokoladas
- Ⓒ Pinigai po sniegu
- Ⓓ Čarlio laimė

S 4